VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Guia Docent
36653 Periodisme per a la igualtat

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	36653
Nom	Periodisme per a la igualtat
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	11 - Optativitat	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
CARRATALA SIMON, FRANCISCO ADOLFO	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

L'assignatura 'Periodisme per a la Igualtat' és una matèria optativa del Grau en Periodisme que té com a objectiu principal dotar d'eines a l'alumnat de la titulació per a la reflexió crítica i la producció responsable de continguts informatius que afavorisquen les relacions d'igualtat en una societat diversa. En aquest sentit, l'assignatura aborda el periodisme com un camp i eina de producció discursiva capaç de reproduir o transformar les relacions de poder que es donen en la societat.

L'assignatura planteja un doble enfocament de treball. D'una banda, es proposa una aproximació analítica crítica al paper del periodisme com a agent clau en la representació de determinades comunitats i grups minoritaris, així com en la construcció de les identitats i de problemes socials, especialment aquells que afecten l'àmbit de la desigualtat. Per un altre, es contempla la capacitació de les i els futurs professionals en competències relacionades amb el periodisme intercultural i de perspectiva de gènere, amb el propòsit de ser capaços de desenvolupar cobertures compromeses amb la igualtat que permeten desconstruir relats i imatges basats en el masclisme i el cisheteropatriarcat.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es planteja la necessitat de coneixements previs específics, més enllà dels adquirits als dos primers cursos del Grau en Periodisme.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1334 - Grau en Periodisme

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants siguen capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.
- Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.
- Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .
- Iniciativa, creativitat, credibilitat, honestedat, imatge, esperit de lideratge i responsabilitat tant de manera individual com corporatiu.
- Conéixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.
- Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinativos de la comunicació.

RESULTATS D'APRENENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

· Reconéixer i valorar la influència del discurs periodístic en l'articulació de relaciones de poder en el sistema social.

· Determinar el paper dels mitjans de comunicació en la generació de discursos sobre l'altre i les seues implicacions sociopolítiques.

· Comparar els dispositius retòric-discursius que tradicionalment han sigut emprats en els mitjans de comunicació en la representació de les minories socials.

· Identificar sorolls interculturals en el discurs periodístic.

· Avaluar les oportunitats que ofereix el periodisme intercultural com a estratègia i pràctica en relació con la cobertura de la diferència.

· Planificar cobertures periodístiques respectuoses i compromeses con els drets humans.

· Originar una actitud crítica davant la representació desigual de les minories socials, tant en termes quantitatius com qualitatius.

· Utilitzar pautes i recomanacions deontològiques en la producció periodística sobre grups socials vulnerables.

· Generalitzar la perspectiva de gènere com a criteri transversal en la producció de continguts periodístics.

· Practicar competències adequades per a la cobertura periodística de les violències masclistes com a problema social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Periodisme i discurs

1.1. Mitjans, discurs i poder
1.2. La construcció mediàtica de l'altre
1.3. Els mitjans davant la desigualtat
1.4. Mitjans de comunicació i discurs d'odi
1.5. Discriminació discursiva: invisibilitat, estereotips, estigma

2. El Periodisme situat

2.1. Compromís, funció social i neutralitat
2.2. Periodisme i defensa dels DDHH
2.3. Periodisme i transformació social
2.4. El periodisme intercultural
2.5. Diversitat en els mitjans: redacció, actors, fonts
2.6. El llenguatge inclusiu

3. El tractament informatiu de grups vulnerables

3.1. Persones migrants
3.2. Persones amb discapacitat
3.3. Persones sense llar
3.4. Altres comunitats vulnerables

4. Periodisme amb perspectiva de gènere i LGTBI

4.1. Cultura cisheteropatriarcal i mitjans
4.2. La diversitat afectiu-sexual i de gènere en els mitjans
4.3. La representació periodística de les dones
4.4. Les dones periodistes a Espanya
4.5. La cobertura de la violència masclista

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	17,50	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
TOTAL	**112,50**	

METODOLOGIA DOCENT

MD4 - Tutories personalitzades i/o grupals

MD5 - Seminaris i tallers

MD8 - Estudi i treball autònom individual

MD1 - Classes teòriques (magistrals o expositives amb presentació de l'alumnat)

MD2 - Classes pràctiques

MD3 - Classes de debat

AVALUACIÓ

Primera convocatòria

L'avaluació comprendrà quatre àrees:

a) Prova final d'aplicació de continguts: 30%

b) Treball d'anàlisi en grup i la seua exposició: 30%

c) Treball individual (llibre de lectura): 20%

d) Participació en els debats i anàlisis a l'aula: 20%

En la **segona convocatòria**, totes les tasques són recuperables a excepció de la nota vinculada a la participació en els debats i anàlisis a l'aula. El treball en equip serà elaborat de manera individual en aquesta segona convocatòria.

Cal obtindre almenys un 4 en cadascuna de les àrees de l'avaluació per poder superar l'assignatura, que exigirà un cinc global com a mínim, llevat de la puntuació assignada a l'assistència i participació, on no aplica aquest requisit.

Atenció:

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació d'un estudiant, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero i suposar la suspensió de la convocatòria, amb independència del procediment disciplinari que es puga incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.

També es consideraran faltes greus, i per tant poden suposar la suspensió immediata de la convocatòria, còpia o facilitar la còpia de treballs entre alumnat del grau; accedir irregularment o apropiar-se anticipadament del contingut d'una prova o examen; facilitar o procurar l'apropiació, alteració o destrucció posterior del contingut o dels resultats d'una activitat avaluable i la suplantació de la persona en exàmens. Quan es detecten les faltes greus assenyalades en aquest punt, l'o la docent haurà de comunicar-lo a la coordinació del Grau.

La presentació de treballs i/o exàmens amb faltes d'ortografies o ortotipográficas i/o errors de sintaxis, coherència o redacció serà penalitzat i pot arribar a suposar la suspensió de la prova.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Bernal Triviño, A. I. (2018). Hacia una comunicación feminista. Cómo informar e informarse sobre violencias machistas. Barcelona: Editorial UOC.
- Carter, C., Linda, S., & Allan, S. (2019). Journalism, gender and power. Routledge.
- González Cortes, M.E., Montes Rodríguez, I., & Paniagua Rojano, F.J. (2018). Opiniones de los profesionales de la comunicación sobre el tratamiento de la discapacidad en televisión. Observatorio (OBS*), 12(1), 217-253.
- Igartua, J. J., & Muñiz, C. (eds.) (2007). Medios de comunicación, inmigración y sociedad. Ediciones Universidad de Salamanca.
- Israel Garzón, E. (2006). Comunicación y periodismo en una sociedad global: comunicar la diferencia. Trillas.
- Lario Bastida, M. (comp.) (2006). Medios de comunicación e inmigración. CAM - Obra Social.
- Rodrigo Alsina, M. (2000). Identitats i comunicació intercultural. E. Climent.
- Tumber, H., & Waisbord, S. (Eds.). (2017). The Routledge companion to media and human rights. Taylor & Francis.
- VV.AA. (2019). Periodismo feminista: retos y aprendizaje de una mirada necesaria. Pikara Magazine.

Complementàries

- Amado, A. (2017). Las periodistas desde los estudios del periodismo: perfiles profesionales de las mujeres en los medios informativos. Cuestiones de género: de la igualdad y la diferencia, 12, 325-346.
- Arévalo Salinas, A., Al Najjar Trujillo, T., & Silva Echeto, V. (2021). Representaciones de la inmigración en los medios informativos españoles y su visibilidad como fuentes informativas. Historia y Comunicación Social, 26(1), 153-164. https://doi.org/10.5209/hics.66548
- Browne Sartori, R., & Pacheco Silva, C. (2011). Informar al otro: una mirada desde el periodismo intercultural. Cuadernos. info, (29), 133-140.
- Carratalá, A., Palau-Sampio, D., Miralles Lucena, R., & Gómez Mompart, J. Ll. (eds.). (2020). Comunicar i marcar la diferència: testimonis de joves periodistes valencianes. València: Publicacions de la Universitat de València.
- Carratalá, A. (2017). The voices of journalism and the LGBTQI movement in response to violence in same-sex couples: Towards the construction of a social problem?. Catalan Journal of Communication & Cultural Studies, 9(2), 201-215.
- Carratalá, A. (2017). La participación de la prensa de Cataluña en la construcción de la homofobia como problema social (2012-2014). Prisma Social, (18), 364-392.
- Carratalá, A. (2016). La información en prensa española sobre casos de violencia en parejas del mismo sexo. Revista Latina de Comunicación Social, (71), 40-65.

- - Chaher, S., & Santoro, S. (2007). Las palabras tienen sexo: introducción a un periodismo con perspectiva de género. Artemisa Comunicación Ediciones.
- Herrero Diz, P., Pérez-Escolar, M., & Plaza Sánchez, J. F. (2020). Desinformación de género: análisis de los bulos de Maldito Feminismo. Icono14, 18(2), 188-216.
- Hicks, G. R. (2019). Mass media and the LGBT community. In Cross-Cultural Journalism and Strategic Communication (pp. 139-163). Routledge.
- López-Sánchez, G., Utray Delgado, F., & Ruiz Mezcua, B. (2020). Representación de la discapacidad en la prensa digital española. Revista Española de Discapacidad, 8(2), 33-55.
- Palau-Sampio, D., & Carratalá, A. (2020). Docuficción y responsabilidad social: la recreación de la violencia de género en TV. Palabra Clave, 23(3).
- Pineda, A., Bellido-Pérez, E., & Sánchez-Gutiérrez, B. (2022). Expanding ideologies in the press: feminist and LGBT-related issues in Spanish online-only opinion journalism. Feminist Media Studies, 22(1), 83-103.
- Rius Sanchis, I., & Solbes Almela, J. A. (2010). Discapacidad y comunicación: periodismo especializado para públicos diversos. Comunicación y Hombre, (6), 165-176. https://doi.org/10.32466/eufv-cyh.2010.6.121.165-176
- Rodrigo Alsina, M. (2003). Representación de la inmigración: el poder en la construcción de alteridad. Signo y pensamiento, 22(43), 99-111.
- Solves, J., & Arcos-Urrutia, J.-M. (2020). Periodistas ante la inmigración: sobre aspiraciones y hechos. Profesional De La información, 29(6). https://doi.org/10.3145/epi.2020.nov.09
Vázquez-Barrio, T., Sánchez-Valle, M., & Viñarás-Abad, M. (2021). Percepción de las personas con discapacidad sobre su representación en los medios de comunicación. El Profesional de la Información, 30(1).